

کابل نات، شماره صدم، سال پنجم سرطان ۱۳۸۸ هجری خورشیدی جولای ۲۰۰۹ میلادی

امپراطوری کوشان

برگرداننده:

انجنیر براتعلی فرید

امپراطوری کوشان [۱] (سده های ۱ - ۳)، بدو طرف جریان وسطی دریای اکسوس (آمو دریا) و جنوب سردریا منطقه که حالا شمال افغانستان، جنوب تاجکستان و اوزبیکستان را شامل می باشد، شکل گرفت.

در زمان عظمت خود، بین ۱۰۵ م و ۲۵۰ م از سر زمین تاجیکستان کنونی الا بحیره کسپین و از سر زمین افغانستان کنونی الا وادی دریای گنگا در شمال هند امتداد داشت.

ساحه تسلط کوشان در زمان کنشکا نظر به کتیبه رباطک

این امپراطوری توسط کوشان شاخه از کنفدراسیون یوچی [۲] بوجود آمد. اعتقاد بر اینست که از مردمان هندو اروپائی شرقی تریم بسین [۳] چین بوده و ممکن مربوط تخاری ها باشند. روابط دیپلماتیک با روم، فارس و چین داشته و برای قرن ها در مرکز تبادل بین شرق و غرب قرار داشتند.

منابع چینائی گوشنگ [۴] (کوشان) را یکی از پنج قبیله ارستوکراتیک یوچی، یک کنفدراسیون آزاد مربوط مردمان هندو اروپائی معرفی میکنند. یوچی را همچنان بطور عموم شرقی ترین گویندگان زبان هندواروپائی میدانند. آنها تیکه در چمنزار های خشک شرق آسیای مرکزی، در شینجیان [۵] و گانسو [۶] میزیستند، تا اینکه آنها توسط شیونگنو [۷] در ۱۷۶ - ۱۶۰ ق م رانده شدند.

این پنج قبیله تشکیل دهنده یوچی در تاریخ چینائی، گوشنگ، شیانگمی [۸]، سیدون [۹] و دومی [۱۰] شناخته شدند.

مورخ جان کیی [۱۱] حرکت کوشان را در یک چوکات بزرگی از مهاجرت توده که در منطقه بوقوع پیوست، ارزیابی میکند.

منابع چینائی صحبت از ساختن دیوار بزرگ در قرن سوم ق م و عقب زدن قبائل چپاولگر مختلف میکنند. کوچ اجباری بطرف غرب بلاخره بجنوب، این قبائل دیگر ان را در زردخورد های قومی که قرن ها دوام داشته و در سرتاسر آسیای مرکزی پخش شده بود بیجا کرد.

پارت های ایران و باختری های یونانی از باختر، هر دو توسط آمدن سکاها از نزدیک دریای ارال بیجا شده بودند. اما سکاها در این گیرودار توسط یوچی که خود توسط هیونگنو [۱۲] از شینجیان [۱۳] بغرب رانده شده بودند، بیجا شدند.

یوچی فشار خود بر سکاها را ادامه داده و آنها را از باختر خارج کرد، بخشی از فرقه های یوچی شروع به حرکت بطرف هند در اواسط قرن اول ع کردند.

یوچی به دولت شاهی هلنیستی مربوط یونان باختری، در ساحة باختری ها (شمال افغانستان و اوزبیکستان) در حدود ۱۳۵ ق م رسید. بیجا شدگان سلسله یونانی، خود را بجنوب شرق در ساحات هندوکش و حوضه دریای سند (پاکستان امروزی)، جابجا کرده بخش غربی دولت هندو یونانی را بتصرف در آوردند.

کوشان های اولی

بعضی آثار از زمان کوشان در ساحة باختر و سوگدیانا [۱۴] باقی مانده. ساختار های آرخیولوژی در تخت سنگین، سرخ کوتل (مقبره یادگاری)، و در قصر خلچیان [۱۵] معلوم شده. مجسمه های مختلف و رواق ها، نمایش تیراندازان سوار بر اسب، مردان مهم با تغییر شکل مصنوعی جمجمه، مانند شهزاده کوشان از خالچیان (عمل که در کوچی های آسیای مرکزی بخوبی تجربه شده)، شناسائی شده است. در خرابه های شهر های هلنیستی قدیم از قبیل آبخانوم [۱۶]، معلوم شد که کوشان ها قلعه ها ساخته بودند. اولین حکمران ثبوت شده کوشان، و اولین کسیکه خود را بحیث حکمران کوشان اعلان کرد هیرایوس [۱۷] بود. او خود رایک مستبد در سکه خویش خوانده و تغییر شکل یافته جمجمه را به نمایش گذاشت. ممکن او طرفدار یونانی باشد سکه هایش همگون سکه های یونانی هابود. هیرایوس ممکن پدر امپراطور کوشان کوچولا کدفیسیس اولین امپراطور کوشان باشد.

امپراطور چند کلتوری

در قرن بعدی، گوشانگ دست بلندی بر دیگر قبائل یوچی حاصل کرده آنها را در یک کنفدراسیون مستحکم تحت ییگو [۱۸] (قومندان) کوچولا کدفیسیس مدغم کرد. نام گوشانگ در غرب گرفته و بکوشان تغییر داده شده تا این کنفدراسیون رامشخص کرده باشند، گرچه چینی ها آنها را در سده بعدی همچنان یوچی خطاب میکردند.

با گرفتن تدریجی ساحة تحت کنترل قبائل سکیت ها، کوشان ها تصرفات خورا بجنوب، بمنطقه سنتی شناخت شده گندهارا (یک ساحة قرار گرفته عمدتا در پشاور پاکستان، شمالغرب مناطق سرحدی اما به قسم کمان رفته به دره کابل و قسمت قندهار در افغانستان) را وسعت داده و پایتخت های دوگانه در نزدیک کابل کنونی و پشاور تاسیس کردند. معلوم شد، یکی کاپیسا و دیگری پشکلواتی [۱۹] بود.

کوشان ها عناصری از کلتور هلنیستی باختر را بخود گرفتند. آنها الفبای یونانی (اکثرا بقسم خراب) طوری بخود گرفتند که بزبان خود شان تطابق کند (با اضافه کردن حرف ش [۲۰] در "کوشان") بزودی شروع بضراب سکه به مودل یونانی کردند. الا چند سال اول حکومت کتسکا، در سکه های خود، آنها اسطوره های بزبان یونانی را با اسطوره های پالی [۲۱] (رسم الخط خروشتی [۲۲] استعمال میکردند، بعداز آن تاریخ، آنها اسطوره های بزبان کوشانی (دریک تطابق با رسم الخط یونانی) ، با اسطوره های بزبان یونانی (رسم الخط یونانی) و اسطوره های در زبان پالی (رسم الخط خروشتی) یکجا استعمال کردند .

یک مومن بودیست در لباس کوشان . لباس کوشان عموما بقسم کاملا سفت نشان داده شده، گمان برده میشود که از چرم درست شده باشد (فرانسین تیسوت [۲۳] ، گندهارا)

کوشان ها را معتقد بر این اند که اکثرا زردشتی بودند که بعدا بودیست شدند. اما از زمان ویماتکتو بسیاری کوشان ها شروع به گرفتن نقط نظرهای از کلتور هند کردند. مانند مصری ها آنها بقایای مهم از کلتور یونان شاهی هلنیستی را جذب کردند، لا اقل قسمتا هلنیستی شدند. گمان میرود اولین امپراطور بزرگ کوشان ویمادیفیسس شیوانیزم [۲۴] را به آغوش گرفته باشد، طوریکه از سکه هایش معلوم میشود که در زمان او ضرب خورده اند. امپراطور های بعدی کوشان نمایندگی از عقاید متنوع وسیع بشمول زردشتیزم ، بودیزم و ممکن شیوانیزم میکردند.

حکومت کوشان تجارت دریائی از طریق بحر هند را با تجارت راه ابریشم، از طریق دره ترقی یافته سند، پیوست داد. در اوج عظمت این سلسله، کوشان ها آزادانه یک ساحه را تحت نظارت داشتند که از دریای ارال، گذشته از اوزبیکستان، افغانستان، وپاکستان بشمال هند امتداد داشت.

این اتحاد آزاد و نسبتاً آرام در یک سرزمین بسیار وسیع، تجارت دور را تشویق، ابریشم چین را به روم و رشته از مراکز شهری شکوفان را ایجاد کرد.

فتوحات

شواهد مستقیم آرخیولوژی حکومت دوام دار کوشان، اساساً در یک ساحهٔ امتداد یافته از سرخ کوتل، بگرام، پایتخت تابستانی کوشان ها، پشاور پایتخت زمستانی کوشان ها (در زمان زمامداری کنشکا اول، تکسیلا و متورا)، قابل دسترس میباشد.

جاهای دیگر فرمانروائی کوشان ها شامل خوارزم (کشفیات آرخیولوژی روسی) کوزنبی [۲۵] (حفریات دانشگاه الله آباد)، سنچی و سرنته [۲۶] (کتیبه با نام ها و تاریخ های شاهان کوشان)، ملوا [۲۷] و مهارشترا [۲۸]، اورپسا [۲۹] (نمونه سکه های کوشان و گنج بزرگ کوشان) میباشد.

اخیراً کشف کتیبهٔ رباطک تسلط بزرگ کوشان را در قلب هند به یقین کشاند. خطوط ۴ الی ۷ کتیبه شهر هائی را تشریح میکند که تحت کنترل کوشان بودند، از آنجمله شش نام قابل تشخیص است: اوجین [۳۰]، گندینا [۳۱]، سکتا [۳۲]، کوزمبی، پتالیپوترا [۳۳]، و کمپا [۳۴]، (گرچه این متن روشن نیست که آیا کمپا یک منسوب کوشان و یا ماورای آن بود).

جانب شمال، در قرن دوم ع.، کوشان ها تحت رهبری کنشکا یورش های مختلفی به تریم بسین برد، جائیکه آنها تماس های با چینی ها داشتند. یافته های آرخیولوژی و شواهد خطی اشاره به حکومت کوشان در کاشغر، یارکند و ختن میکنند.

اخیراً در قرن سوم ع سکه های تزئین شدهٔ هویشکا در بوده گایا [۳۵] همراه با دیگر پیشکش های طلائی در نمایش تاجگزاری بودا هدیه داده شده، اشاره به نفوذ مستقیم کوشان در منطقه در آن زمان میکند.

هدیه هایی یافت شده در بوده گایا، در وقت مراسم تاج گذاری بودا، قرن سوم زمان امپراطوری هویشکا. موزیم بریتانیا

زامداران عمده کوشان

کوجولا کدفیسس [۳۶] (۳۰ - ۸۰)

قرار نظر هونشو [۳۷] "شهزاده (شیهو [۳۸]) از گوشنگ (بدخشان و سرزمین متصلش شمال اوکسوس) (آمودریا)) بنام کوجولا کدفیسس بدیگر چهار شهزاده (شیهو) حمله و نابود شان کرد. او خود را بحیث شاه دولت شاهي بنام گوشنگ معرفی کرد".

او به انشی [۳۹] (پارتا [۴۰]) لشکر کشی کرده و گوفو [۴۱] (کابل) را گرفت. او همچنان تمام دولت شاهي پودا [۴۲]، جیبین [۴۳] (کاپیسا - گندهارا) را شکست داد.

کوجولا کدفیسس وقتیکه فوت کرد زیاده از ۸۰ سال داشت.

این تصرفات، شاید بعضی وقت ها بین ۴۵ و ۶۰ صورت گرفت و اساس برای امپراطوری کوشان گذاشت که توسط بازماندگانش بسرعت توسعه یافت.

کوجولا یک سری سکه های زیادی بیرون داد و لا اقل پدر دو فرزند شد، سدکا [۴۴] (فقط از دو کتیبه مخصوصا رباطک شناخته شده و قرار معلوم حکومت نکرده) و دیگری ویما تکتوبود. کوجولا کدفیسس پدر کلان کنشکا بود.

ویما تکتو [۴۵] (۸۰ - ۱۰۵)

ویما تکتو به چینائی قدیم ینگوسن [۴۶] در کتیبه رباطک بدان اشاره نشده است (بعوض اوسدشکنا [۴۷] میباشد، به نوشته سیمز و لیامز مراجعه شود). او پیشینی ویما کدفیسس و کنشکا بود. او امپراطوری کوشان را در شمال غرب شبه قاره هند توسعه داد.

هونشو میگوید:

"فرزندش [کوجلا کدفیسس]، ینگوسن (ویما تکتو) بجای او پادشاه شد. او تیانسو [۴۸] (شمال غربی هند) را تصرف و یک جنرال را مقرر کرد که آنرا نظارت و رهبری کن. یوچی بعدا بسیار ثروتمند شد. تمام دولت های شاهی (شاه خود) گوشنک خطاب کردند، اما هان [۴۹] او را بنان اصلی اش یوچی یاد میکرد".

ویما کدفیسس [۵۰] (۱۰۵ - ۱۲۷)

ویما کدفیسس امپراتور کوشان پسر سدشکنا و نواسه کوجولا کدفیسس و پدر کنشکا اول بود، طوری که در کتیبه رباطک تشریح شده است.

ویما کدفیسس به ساحه تحت تسلط کوشان با تصرفات خویش بر افغانستان و شمال غرب هند اضافه کرد. او یک سری بزرگ از سکه ها و کتیبه ها بیرون داد. اولین کسی بود که ضرب سکه های طلائی را در پهلوی ضرب سکه های مس و نقره بکار برد.

کنشگاه ۱ [۵۱] (۱۲۷ - ۱۴۷)

زام داری کنشکا، پنجمین شاه کوشان، کسی که لا اقل برای ۲۸ سال از حدود ۱۲۷ به بعد درخشید. طبق کتیبه رباطک با جلوس خود کنشکا یک ساحه بزرگ (عملا تمام شمال هند)، بجنوب الا اوجین و کندینا و بشرق ماورای پتالیپوترا را اداره میکرد.

طبق کتیبه رباطک، در سال اول شهرهای که در هند تحت قیمومیت دولت در آمدند شامل کونادیانو [۵۲] (کندینا [۵۳]) و شهر اوزینو [۵۴] (اوزینی، اوجینی) و شهر زگیدا [۵۵] (سکتا) و شهر کوزمبو (کوزمبی) و شهر پلابوترو (پتالیپوترا) و همین قسم شهر سری تمبو [۵۶] (سری کمپا [۵۷]) بود. کتیبه رباطک خط های ۴ - ۶.

ساحه تحت اداره او از دو پایتخت: پروشاپورا [۵۸] (پشاور) و متورا [۵۹] در شمال هند اداره میشد. او همچنان مفتخر (همراه با راجا داب [۶۰]) به ساختن قلعه بزرگ و مستحکم قدیم بتیندا [۶۱] (قیلا مبارک [۶۲])، در شهر مدرن بتیندا، پنجاب هند میباشد.

قلعه مبارک در شهر بتیندا ساخته شده توسط کنشکا

کوشان ها همچنان پایتخت تابستانی در بگرام (حالا معلوم شد کاپیسا) جائیکه گنج بگرام، مجموعه کارهای هنری یونان و چین یافت شده است، داشتند، قرار کتیبه رباطک، کنشکا پسر ویما کدفیسس، نواسه سدشکانا و پسر نواسه کوجولا فیسس بود. دوره کنشکا حالا قرار تحقیقات شکست زمین [۶۳] هری فالک [۶۴] که شروع آنرا در ۱۲۷میداند، بطور عموم قبول شده است. دوره کنشکا توسط کوشان ها قرن ها، الا سقوط دولت کوشان، بحیث مرجع جنتری استعمال میشد.

وسیشکا [۶۵]

وسیشکا یک امپراطور کوشان بود، که دیده میشود بعد از کنشکا یک حکومت کوتاه مدتی داشته است. آثار زمام داری او بجنوب دور، درسچی [۶۶] (نزدیک به ویدیزا [۶۷]) جائیکه تعداد زیادی از کتیبه ها بنامش ثبت است ، پیدا شده است.

هویشکا [۶۸] (۱۴۰ - ۱۸۳)

هویشکا یک امپراتور کوشان بود که از وفات کنشکا (در بهترین شاهد قابل دسترس میتواند در ۱۴۰ ع باشد) الا روی کار آمدن وسودا ۱ حدود چهل سال دوام کرد. حکمرانی او یک دوره از قیودات وومستحکم سازی امپراطوری بود. بخصوص تلاش و صرف وقت زیاد برای کنترل بیشتر شهر متورا کرد.

وسودیوا [۶۹] (۱۹۱ - ۲۲۵)

وسودیوا آخرین شاه کوشان بزرگ بود، کتیبه های او که مربوط تاریخ ۶۴ - ۹۸ دوره کنشکا است، این را میرساند که حکومت وی لااقل از ۱۹۱ - ۲۲۵ میلادی دوام کرده بود.

وی آخرین امپراتوری کوشان بزرگ بود، با هجوم ساسانی ها، ساحه فرمان روائی اش را الا شما غربی هند از دست داد.

خداوندان کوشان

خدایان دینی کوشان فوق العاده متنوع بود، طوریکه از سکه ها ومهر های شان بر ملا است که در آن بیشتر از ۳۰ خدای مختلف ، متعلق به هلنیستی، به ایرانی و به اندازه کم از دنیای هند ظاهر شد. خداوندان یونانی با نامهای یونانی در سکه های پیشین نشان داده شد، در زمان حکومت کنشکا زبان مضروبات تبدیل به باختری شد. بعد از هویشکا فقط دو خدا در سکه ظاهر شد: ار دوکشو [۷۰] و اوشو [۷۱].

Mahasena on a coin of [Huvishka](#).

Four-faced Oisho.

Rishti.

Manaobago.

Pharro.

Ardochsho.

Oisho

Oisho with bull.

Skanda and Visakha.

[Ahin Posh](#)

Gold coin of Kanishka I, with a depiction of the Buddha, with the legend "Boddo" in Greek script.

کوشان ها و بودیزم

در زمان کوشان ها تبادل فرهنگی شکوفان شد، تکامل بودیزم یونانی را تشویق کرد، و آن یک ادغام هلنیستی و عناصر کلتور بودائی بود که بحیث مهائیا بودیزم در آسیای مرکزی و شمالی توسعه یافته بود. کنیشکا، دعوت کننده شورای بزرگ بودائی در کشمیر، در عنعنات بودائی مشهور است را. کنشکا همچنان زبان محلی گندهاری یا پرکتریت [۷۲] را در نظر داشت، متن های بودائی را بزبان سنکریت ترجمه کرد. همراه با امپراطورهای هند، اشوکا [۷۳] و هارشانا [۷۴] و شاه هندو یونانی مناندر اول [۷۵] (میلیندا [۷۶])، کنشکا از جانب بودیزم یکی از بزرگترین کمک کننده شمرده شد.

یک گروپ سه گانه بودا ی مهائانا [۷۷]. از چپ بر راست

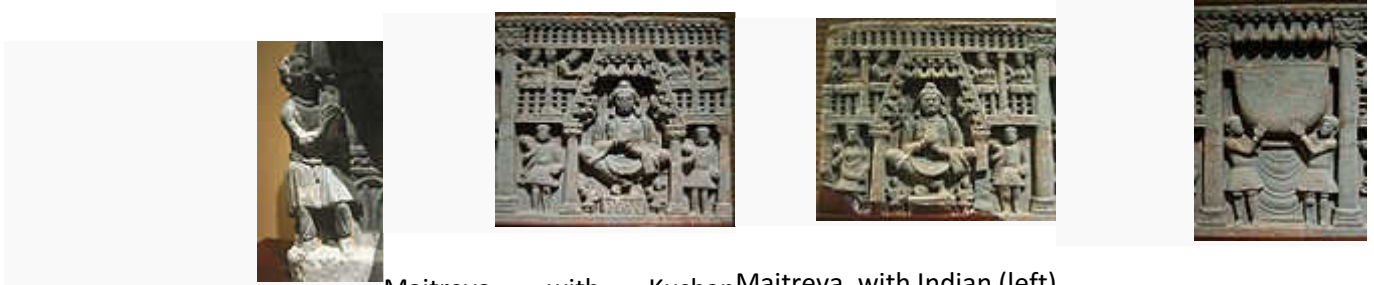
یک مومن کوشان، بودهیزتوا میتریا [۷۸]، بودا [۷۹]، بودهیزتوا اولوکیتسوارا [۸۰] و راهب بودائی. قرن دوم و سوم گندهارا.

هنر کوشان

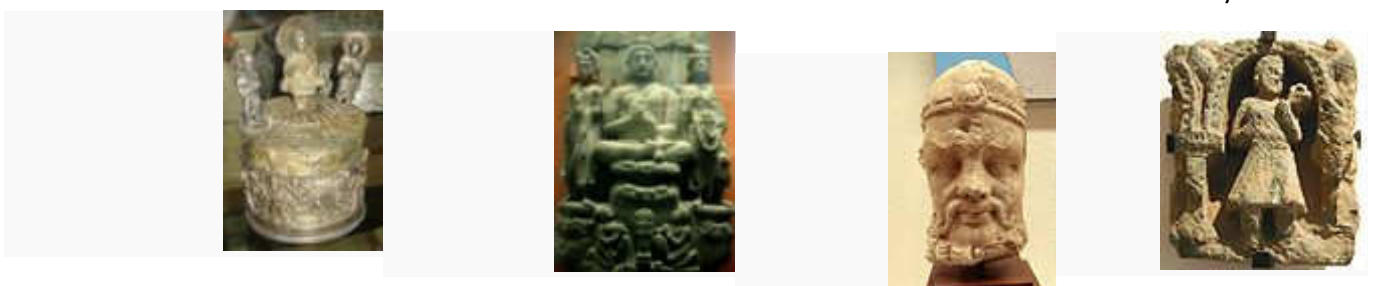
هنر وکلچر گندهارا، در تقاطع هیژمونی کوشان، بهترین آثار شناخته شده از نفوذ کوشان بر غربی ها میباشد. تعداد زیادی از نمایش های مستقیم کوشان از گندهارا شناخته شده است، که با تونیک [۸۱] کمر بند و شلوار برای اینکه رول مومن برای بودا، بودهیزتوا و بودا میترا را بازی کرده باشد.

Kushan costume. Flaming Buddha with Kushan devotees around Maitreya. Maitreya, with Kushan devotee couple. 2nd century Gandhara.

Detail of Kushan devotee. Maitreya, with Kushan devotees, left and right. 2nd century Gandhara. Maitreya, with Indian (left) and Kushan (right) devotees. Kushans worshipping the Buddha's bowl. 2nd century Gandhara.

The "Buddha triad and kneeling Kushan devotee couple. 3rd century. Stucco head of a Kushan man. Gandhara. Kushan devotee in the traditional costume with tunic", with the [Kanishka casket](#) on the [Brahma](#), and [Indra](#) and [Kanishka](#), and lower part, 127.

ارتباط با روم

بسیاری از منابع روم ملاقات سفیرهای از شاهان باختر و هند را در جریان قرن دوم که ممکن بکوشان ارتباط داشته باشد، بیان کرده اند.

هیستوریا آگوستا [۸۲] (تاریخ آگوستا) ، صحبت از امپراتور هادریان [۸۳] (۱۱۷ - ۱۳۸) میکند:

"Reges Bactrianorum legatos ad eum, amicitiae petendae causa, supplices miserunt"

"شاهان باختر سفیر های متقاضی به او فرستاد که دوستی اش را جستجو کند"

همچنان در ۱۳۸ طبق نظر اوریلوس ویکتور [۸۴] و انتونیتوس پیوس [۸۵] جانشین هادریان [۸۶] ، بعضی سفیر های هندی باختری (کوشان) و هرکانی [۸۷] را پذیرائی کرد .

تاریخ نویس چینائی هوهنشو [۸۸] همچنان تبادل اموال بین شمال غرب هند و امپراطوری روم آنوقت را تشریح میکند:

" جانب غرب (تیازو [۸۹] ، شمال غرب هند) با دا قین [۹۰] (امپراطور روم) ارتباطات دارد، اشیای قیمتی از داقین در آنجا از قبیل لباس های ظریف نخی، قالی های

پشمی اعلا، همه انواع عطریات، قند، مرچ، زنجفیل، و نمک سیاه یافت شده میتواند".

پایتخت تابستانی کنشکا در بگرام یک مقدار قابل ملاحظه اشیا ی وارد شده از امپراطوری روم، مخصوصا ظروف متنوع شیشه را، بخود نگاه میدارد".

یک گلادیاتور روم - یونان در سطل شیشه، بگرام قرن دوم

تماس باچین

در جریان قرون اول و دوم، امپراطوری کوشان ساحة نظامی خود را در شمال توسعه داده و قسمتی از تریم بسین ، را تصرف کرد، و آنرا در مرکز تجارت پرمفعت آسیای مرکزی با امپراطوری روم قرار داد.

به آنها داشتن همکاری های نظامی باچینی ها در مقابل عملیات کوچی ها، خصوصا همکاری شان با جنرال بنچاو [۹۱] از سلسله هان بر ضد سوگدیانی در ۸۴ نسبت میدهند، آخری آن کمک بقیام شاه کاشغر میباشد.

حدود ۸۵، آنها همچنان جنرال چین را در یک حمله بر تورفان [۹۲]، شرق تریم بسین کمک کردند.

در برسمیت شناختن کمک خویش به چینی ها، کوشان ها تقاضا کردند، اما توسط یک شهزاده هان، باوجود آنکه جوانزی به محکمه چین فرستاده بود، رد شد. برای انتقام، آنها بر بان چو در ۸۶ با قوای ۷۰۰۰۰ نفری یورش بردند، اما از عملیات زیاد خسته شد، و بلاخره توسط قوای کوچک چینی شکست خوردند. یوچی برگشته و برای امپراطور چین، هان هی [۹۳] (۸۹ - ۱۰۶) غرامت پرداخت.

بعدها، حدود ۱۱۶، کوشان ها تحت رهبری کنشکا یک دولت شاهی که مرکزش در کاشغر بود، تاسیس کرد، همچنان کنترل ختن و یارکند که متعلق بچین در تریم بسین، شینجیان کنونی بود، بدست آورد. آنها خط برهمی، زبان پراکریت [۹۴] هند را که برای دفتر داری بود، بکار بردند، و نفوذ هنر یونان بودیستی را توسعه دادند که به هنر سریندی [۹۵] تکامل یافت.

بکوشان نسبت داده میشود که دوباره تهفه هائی به محکمه چین در ۱۵۸ - ۱۵۹ در زمان حکومت هان هوان [۹۶] فرستاده اند.

بتعقیب این تعاملات دوجانبه، تبادل کلتوری زیا شد، و مسیونر های بودائی از قبیل لوکک سما [۹۷] در شهر های لویانگ [۹۸] و بعضی وقت ها ننجین [۹۹] فعال شدند، جاهائیکه مخصوصا توسط کارهای ترجمه، خود را مشخص میساختند، آنها اولین تامین کنندگان ثبت شده رسم الخط هینایانا [۱۰۰] و مها یانا [۱۰۱] در چین بودند. و رول عمده را در انتقال بودیزم از طریق راه ابریشم بازی کردند.

سقوط

بعد از فوت وسودیوا ۱ در ۲۲۵، امپراطوری کوشان بدو نصف شرقی و غربی تقسیم شد. کوشان های غربی (در افغانستان) بزودی مورد حمله ساسانی ها قرار گرفتند، باختر و دیگر مناطق را از دست دادند. در ۲۴۸ آنها دوباره توسط فارس ها شکست خوردند، آنها سلسله غربی را برطرف کرده و بجای شان و زال های فارس را گذاشتند) بحیث کوشان شاه ها یا هند - ساسانی ها شناخته شدند).

مرکز دولت شاهی کوشان های شرق پنجاب بود. حدود ۲۷۰ مملکت شان در همواری گنجتیک [۱۰۲] استقلال خود را تحت سلسله محلی از قبیل یودهیاس [۱۰۳] حاصل کرد. بعدا در وسط قرن چهارم آنها توسط امپراطوری گپتا برهبری سمودرا گپتا سرکوب شدند.

در ۳۶۰ یک و زال کوشان بنام کیدارا [۱۰۴] سلسله کوشان قدیم را سرنگون و دولت شاهی کیداری را برقرار ساخت. سکه های کیداری ها به استایل کوشان ها، اشاره بدان میکنند که کیداری ها خود را کوشان میدانستند. کیداری ها دیده میشود که کاملا مرفع بودند گرچه بیک اندازه کوچکتر از پیشینیان شان بود.

این باقی مانده امپراطوری کوشان اخیرا در قرن پنجم توسط تجاوزات هون های سفید (هفتالی ها. مترجم) و بعدتر توسعه اسلام از میان برداشته شد.

Xinjiang ۰ Guishuang ۴ Tarim Basin ۳ Yuezhi ۲ Kushan ۱
 Jahn Keay ۱۱ Dūmi ۱۰ Xidun ۹ Shuangmi ۸ Xiongnu ۷ Gansu ۶
 Khalchayan ۱۰ Sogdiana ۱۴ Xinjiang ۱۳ Hiung-nu ۱۲
 Pushklavati ۱۹ yabgu ۱۸ Heraios ۱۷ Ai-Khanoum ۱۶
 Saivaism ۲۴ Francine Tissot ۲۳ Kharoshthi ۲۲ Pali ۲۱ "sh" ۲۰
 Maharashtra ۲۸ Malwa ۲۷ Sarnath and Sarnath ۲۶ Kausambi ۲۵
 Pataliputra ۳۳ Saketa ۳۲ Kundina ۳۱ Ujjain ۳۰ Orissa ۲۹
 Hou Hanshu ۳۷ **Kujula Kadphises** ۳۶ Bodh Gaya ۳۵ Champa ۳۴
 Jibin ۴۳ Puda ۴۲ Gaofu ۴۱ Parthia ۴۰ Anxi ۳۹ xihou ۳۸
 Yangaozhen ۴۶ **Wima Taktu** ۴۵ Sada?ka Ka?a ۴۴
Wima Kadphises ۵۰ Han ۴۹ Tianzhu 48 Sadashkana ۴۷
 Zageda ۵۵ Ozeno ۵۴ Kundina ۵۳ Koonadeano ۵۲ **Kanishka** ۵۱
 Mathura ۵۹ Purushapura ۵۸ Sri-Champa ۵۷ Ziri-tambo ۵۶
 Boden-Break ۶۳ Qila Mubarak ۶۲ Bathinda ۶۱ Raja Dab ۶۰
Huvishka ۶۸ Vidisa ۶۷ Sanchi ۶۶ **Vasishka** ۶۵ Harry Falk ۶۴
 Ashoka ۷۳ Prakrit ۷۲ Oesho ۷۱ Ardoxsho ۷۰ **Vasudeva** ۶۹
 Mahayana ۷۷ Milinda ۷۶ Menander 1 ۷۵ Harsha Vandhana ۷۴
 Bodhisattva Avalokitesvara ۸۰ Buddha ۷۹ Budhisattva Maitreya ۷۸
 Aurelius Viktor ۸۴ Hadrian ۸۳ Augusta ۸۲ Tonic? ۸۱
 Hou Hanshu ۸۸ Hyrcanian ۸۷ Hadrian ۸۶ Antoninus Pius ۸۵
 Han He ۹۳ Turfan ۹۲ Ban Chao ۹۱ Da Qin ۹۰ Tiazhu ۸۹
 ۱۰۰ Nanjin 99 Loyang ۹۸ Lokaksema ۹۷ Han Huan ۹۶ Serindian ۹۵ Prakrit ۹۴
 Gangetic ۱۰۲ Mahayana ۱۰۱ Hinayana

۱۰۳ Yaudheyas ۱۰۴ **Kidara** ۱۰۵

برگردان از متن انگلیسی انجنیر براتعلی فرهید

منبع ویکی پدیا دانشنامه آزاد